

Værdien af identitet

Der er nærmest ingen ende på de mange stærke beretninger, der findes fra Anden Verdenskrig. Her på øen har ikke mindst søfolk haft oplevelser, som de fleste har svært ved at forestille sig.

En af dem handler om Hans Jørgen Rasmussen fra Maxbo i Ommel. Han var fører af S/S ELIE af Esbjerg og var i november 1944 på vej til København med en ladning koks fra Gdynia. ELIE blev ramt af en mine, som lavede et stort hul i forskibet. Skibsfører Rasmussen havde held til at nå ind på grundt vand, og skibet kom til at stå ud for Stilo Fyr på den bagpommerske østersøkyst. Besætningen blev bjærget, men Rasmussen kendte sit ansvar og blev om bord på skibet, medens det sank dybere og dybere ned i dyndet. Først kunne han bo i sin egen kahyt, men snart måtte han flytte op i bestiklukafet og en skønne dag ind hos godsejerfamilien Ulrichs i den nærliggende by Lübtow.

Ved årsskiftet 1944/1945 var alle klar over, at Tyskland ville tabe krigen. Russerne stod ved Weichsel-floden i midten af januar, og de yngre medlemmer af familien Ulrichs var klar over, at nu gjaldt det om at komme væk, inden det var for sent. Det samme gjaldt den strandede skibsfører Rasmussen. Den 31. januar 1945 tog de af sted med toget. De første to timers tur gik godt, men så begyndte vanskelighederne. Kun sårede og tropper måtte komme videre. Det tegnede ikke godt, indtil stationsforstanderen fik øje på Hans Jørgen Rasmussens medbragte rejseskrivemaskine og tænkte: han er korrespondent. Det ændrede alt. Rasmussen kom med og klarede turen i åben godsvogn til Travemünde. Han kom med en af de sidste færger til Danmark, og den 8. februar kunne han møde helskindet op på rederikontoret i København – ganske vist reduceret fra 85 til 50 kg. Hans liv var reddet af en misforstået identitet takket være en skrivemaskine!

Torsdag den 12. maj 2022 blev den gennemrenoverede Marstal Motorfabrik åbnet ved en stor og fornøjelig festlighed. Det er ikke for meget sagt, at folk stod som sild i en tønde, og det er næsten nemmere at sige, hvem der ikke var til stede end omvendt. Hvorfor nu det? Var det ombygningen, motordamerne, de småborgerlige, talerne, de røde pølser, øllerne, ja selve festen, der trak så mange?

Ja, det var det selvfølgelig også, men det vigtigste element skal man finde et helt andet sted. Motorfabrikkens fest udtrykte nemlig den særlige identitet, som kendetegner Marstal. Det selvgroede og tilsyneladende umulige er nu realiseret med fortiden, nutiden og fremtiden forenet under samme tag. Og det hele rummes i den Marstal-identitet, som vor tids hang til ensretning ikke har haft held til at slå i stykker. Vi kender den hver især, men det er ikke så tit, at vi alle sammen på én gang ser den så tydeligt som forleden dag på Motorfabrikken Marstal. Marstal er ikke som et hvilket som helst andet sted. Byen har sit helt eget særpræg, der er livgivende for byens trivsel og vækst. I Marstal går man sine egne veje og skaber nyt liv inden for traditionen. Man får ting til at spire og gro – og styrker identiteten. Det er det, der er sket på Motorfabrikken, og det er i det hele taget den mekanisme, Marstal gennem århundreder har overlevet på og stadig lever af.

Forskellen på Hans Jørgen Rasmussens korrespondent-identitet og den særlige Marstal-identitet er naturligvis, at den første var en misforståelse, medens den anden er en realitet. Den vigtige og afgørende lighed mellem de to begivenheder er til gengæld, at identitet ikke alene handler om følelser. Identitet kan betyde forskellen på liv og død for mennesker og de samfund, de er en del af.